

ΑΡΓΥΡΩ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ

«Γέρση Είσαι το κόκκινο στο αίμα μου» είναι το νέο βιβλίο της Αργυρούς Μαργαρίτη που κυκλοφόρησε τον περασμένο Απρίλη από τις εκδόσεις Ψυχογιός. Είναι ένα ερωτικό μυθιστόρημα με ιστορικό υπόβαθρο που διαδραματίζεται στις αρχές του περασμένου αιώνα στη Μικρά Ασία. Με αφορμή τη νέα της ιστορία, η συγγραφέας και εκπαιδευτικός Αργυρώ Μαργαρίτη απαντάει στις ερωτήσεις μας. Μιλάει για το δράμα των ελληνικών πληθυσμών της Μικράς Ασίας όπως το έμαθε μέσα από τις διηγήσεις της οικογενείας της, για κάποιους από τους ήρωες του βιβλίου της αλλά και για “πολύτιμους θησαυρούς”.

ArtScript: Λίγα λόγια για τον εαυτό σας, (ένα σύντομο βιογραφικό).

A. Μαργαρίτη: Γεννήθηκα πριν 66 χρόνια στη Ν. Ιωνία, τότε που όλοι την έλεγαν Ποδαράδες. Όμορφη προσφυγούπολη, λατρεμένος τόπος. Οι παππούδες μου Μικρασιάτες. Σπούδασα Ελληνική και Γαλλική Φιλολογία, έκανα μεταπτυχιακό στη Σορβόννη και επειδή αγαπώ με πάθος τη γλώσσα, σπούδασα γλωσσολογία στην Μπεζανσόν, Ιστορία της Τέχνης για ένα χρόνο και άλλα πολλά, γιατί το «γειράσκω αεί διδασκόμενη» μου ταιριάζει. Δούλεψα ως εκπαιδευτικός στο ημερήσιο και νυχτερινό στο Μενίδι, στο Πειραματικό Αναβρύτων και στο Ελληνικό Σχολείο Βρυξελλών. Έχω γράψει 5 μυθιστορήματα και ένα παραμύθι.

ArtScript: Εκτός από πέντε βιβλία, έχετε γράψει και τηλεοπτικά σενάρια. Ο έλληνας προτιμάει να είναι θεατής ή αναγνώστης, τι πιστεύετε;

A. Μαργαρίτη: Οπωσδήποτε, το ένα δεν αποκλείει το άλλο. Καλύπτουν διαφορετικές ανάγκες. Όμως θα έλεγα ότι ο κόσμος προτιμά την τηλεόραση. Έχει έτοιμες εικόνες, την επιλογή θεάματος και ανέξοδη διασκέδαση. Το βιβλίο είναι άλλη σχέση: απαιτεί άγγιγμα.

ArtScript: Τα τελευταία χρόνια, οι έλληνες συγγραφείς προτιμούν να γράφουν βιβλία με ιστορικό υπόβαθρο. Πολλά μυθιστορήματα αναφέρονται στην περίοδο λίγο πριν τη Μικρασιατική καταστροφή, τη γενοκτονία των ελληνικών πληθυσμών (χωρίς να ξεχνάμε τη γενοκτονία των Αρμενίων) και την καταστροφή της Σμύρνης. Ποιος είναι ο λόγος που η συγκεκριμένη ιστορική περίοδος εμπνέει τους σύγχρονους συγγραφείς; Πόση έρευνα και κόπο χρειάζεται για να γραφτεί ένα μυθιστόρημα βασισμένο στην ιστορία;

A. Μαργαρίτη: Ένα μυθιστόρημα με ιστορικό περιεχόμενο καλύπτει μια βασική ανάγκη του ανθρώπου, το ταξίδι στο Χρόνο. Από την άλλη μεριά, όταν το ιστορικό γεγονός εντάσσεται μέσα στη μυθιστορία, είναι πιο ελκυστικό για τον μέσο αναγνώστη από το να διαβάσει ένα σχετικό επιστημονικό σύγγραμμα. Η Σμύρνη έλκει, όχι μόνο ως μύθος, αλλά γιατί δεν έχουν ακόμα δοθεί απαντήσεις, γεγονός που της προσδίδει μυστήριο. Επιτρέψτε μου, όμως, να σας πω και κάτι καθαρά προσωπικό. Πάντα είχα φίλους με καταγωγή από διάφορα χωριά και πόλεις της Ελλάδας. Μπορούσαν άνετα να επισκεφτούν το πατρογονικό τους. Το δικό μου το κάψανε.

Όσο για την έρευνα, αυτό είναι απαραίτητο στοιχείο ενός ιστορικού μυθιστορήματος. Στη «Γέρση» χρειάστηκε ακόμη και να φτιάξω ημερολόγιο με το παλιό από το 1915- 1922, να βρω κινητές γιορτές. Τρία χρόνια προσπαθούσα να μάθω πόσο χρόνο ήθελε κάποιος το 1922 για να ταξιδέψει από το Γιοχάνεσμπουργκ μέχρι τον Πειραιά. Κομβικό σημείο για το βιβλίο μου.

Η «Γέρση» είναι πολυεπίπεδο μυθιστόρημα. Στο συναισθηματικό κομμάτι έδωσα το μολύβι στην φαντασία μου, αλλά για τα πραγματολογικά έφτασα στις πηγές. Αυτός είναι και ο λόγος που άργησα τόσο να ολοκληρώσω αυτό το μυθιστόρημα. Γιατί μέσα από την έρευνα ανακάλυπτα στοιχεία που μου στέγνωναν τον λαιμό και δεν γινόταν να τα αγνοήσω.

ArtScript: Σε συνάρτηση με την παραπάνω ερώτηση, για ποιο λόγο οι μέρες μας δεν είναι τόσο ελκυστικές για τους σύγχρονους έλληνες συγγραφείς ώστε να τις χρησιμοποιήσουν ως χρονικό πλαίσιο; Θα μπορούσε να πει κανείς ότι οι δύσκολες συνθήκες που ζει ο έλληνας της εποχής μας, προκαλεί αμηχανία στους συγγραφείς;

Α. Μαργαρίτη: Το βιβλίο είναι ταξίδι, απόδραση και όχημα ονείρου. Ποιος ο λόγος να ξαναζώ μέσα από σελίδες την προσωπική μου απόγνωση, το αδιέξοδο και τον εφιάλτη;

ArtScript: Αναφέρεστε συχνά στο βιβλίο σας σε ιστορικά γεγονότα με τη Γερμανία αρνητικό πρωταγωνιστή, κυρίως εις βάρος της Ελλάδος. Πιστεύετε ότι αυτό συμβαίνει λόγω κάποιου μένους που υπάρχει εναντίον μας ή απλά λόγω σύγκρουσης συμφερόντων; Θεωρείτε πως η ίδια ιστορία επαναλαμβάνεται και σήμερα;

Α. Μαργαρίτη: Ο στρατός της Τουρκίας εκείνη την εποχή ήταν ουσιαστικά ένα μπουλούκι. Ήταν η Γερμανία (κουβαλούσε ήδη το στίγμα της ήττας του Μεγάλου Πολέμου) που ανέλαβε να οργανώσει τους άτακτους σε ένα πειθαρχημένο στρατιωτικό σώμα. Οι Γερμανοί (με τον Λίμαν φον Σάντερς) συμβούλεψαν τις γενοκτονίες ώστε να καθαρίσει η Οθωμανική αυτοκρατορία από τα «παράσιτα», τους Έλληνες και τους Αρμένιδες κυρίως. Αυτοί αναδιοργάνωσαν τα Τάγματα Εργασίας, τα οποία οι ίδιοι, αργότερα, στον Β΄Π. Πόλεμο, τα είχαν ως πρότυπο για τα δικά τους στρατόπεδα εξόντωσης.

Και, ναι, η Ιστορία επαναλαμβάνεται, αλλά εμείς οι Έλληνες είμαστε λαός ανιστόρητος.

ArtScript: Έλληνες και τούρκοι. Χριστιανοί και μουσουλμάνοι. Πέρα από τα δύο αντίπαλα και αντιμαχόμενα στρατόπεδα, βλέπουμε μέσα στο βιβλίο σας και ιστορίες σαν της Τζεϊντά και της Λέσποινας. Τι είναι αυτό που κατά τη γνώμη σας χωρίζει τους λαούς και τι αυτό που ενώνει τους ανθρώπους;

A. Μαργαρίτη: Πρώτα πρώτα, να σας ευχαριστήσω που διαβάσατε το βιβλίο και οφείλω να πω ότι με ξαφνιάζουν ευχάριστα οι εύστοχες ερωτήσεις.

Οι λαοί, ξέρετε, μπορούν να ζουν μονιασμένοι. Οι Μεγάλοι ανάβουν τα φιτίλια. Η γιαγιά Ελένη, από τη Σμύρνη, η γιαγιά Καλλιόπη από Σύλλη και όλοι μου οι συγγενείς ποτέ δεν είπαν κακή κουβέντα για τους γείτονες Τούρκους. Ήθελα να δείξω αυτή την πλευρά. Η Τζεϊντά και η Δέσποινα (μου άρεσε πολύ το τέλος της ιστορίας τους), η Μουκαντές και η Κακουλή, ακόμα και η μικρή Λαλέ. Σχέσεις στοργής.

ArtScript: Μέσα στη ροή του βιβλίου, υπάρχουν κεφάλαια αφιερωμένα σε κάποιους από τους ήρωες, στα οποία διηγείστε τις προσωπικές ιστορίες τους. Είναι μια προσπάθεια να εξηγήσετε, να δικαιολογήσετε τον τρόπο που αυτοί συμπεριφέρονται;

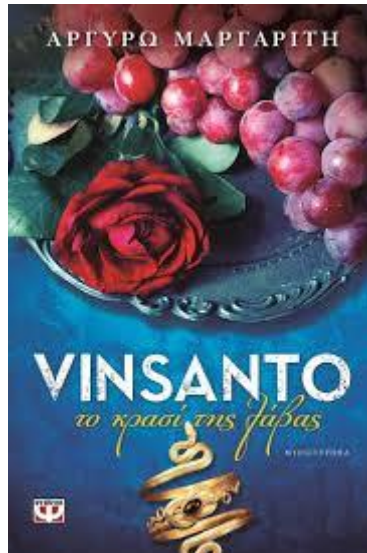
A. Μαργαρίτη: Ο βασικός λόγος είναι αυτός που αναφέρατε. Για παράδειγμα, η Βουντή μάς τρομάζει με τις πράξεις και τη συμπεριφορά. Όταν διαβάσουμε όμως την ιστορία της, καταλαβαίνουμε. Αν δικαιολογούμε ή όχι, αυτό είναι υποκειμενικό. Ήθελα παράλληλα να περιγράψω και άλλες πόλεις εκτός από τη Σμύρνη. Φόρος τιμής. Στο βιβλίο υπήρχαν ακόμα πέντε ιστορίες από ισάριθμες περιοχές. Αφαιρέθηκαν γιατί θα είχαμε έναν ογκωδέστατο τόμο.

ArtScript: Ας πάμε στη Χρυσή και στο Ημερολόγιον Οικοδεσποίνης. Αν γραφόταν τελικά αυτό το μυθιστόρημα, τι βιβλίο θα ήταν; Θα μπορούσε να είναι η Γέρση με ένα διαφορετικό φινάλε ή ακόμα και με το ίδιο;

A. Μαργαρίτη: Το «Ημερολόγιον Οικοδεσποίνης» το οποίο η Χρυσή θα υπέγραφε με ψευδώνυμο, θα ήταν ένα υπέροχο αισθηματικό μυθιστόρημα. Η ηρωίδα, πανέμορφη, αγριόχηνα, έχει τους άντρες να σέρνονται στα πόδια της και κυρίως αυτόν τον μοναδικό, που λαχταρούσαν όλες, κι εκείνος έλιωνε για το χατίρι της. Θα ζούσε η Χρυσή τη δική της ψευδαίσθηση. Και φυσικά, το τέλος θα ήταν αισιόδοξο, ζήσαμε εμείς καλά...

ArtScript: Έχετε πει σε συνέντευξη σας ότι αν είχατε ποτέ την τύχη να κρατάτε στα χέρια σας ένα χάρτη που θα σας οδηγούσε σε κρυμμένο θησαυρό, θα ξεκινούσατε το κνήγι κι ας μην τον βρίσκατε ποτέ! Τι είδους θησαυρός θα ήταν αυτός που θα επιθυμούσατε διακαώς να βρείτε;

A. Μαργαρίτη: Αν είχα μια τέτοια δυνατότητα, θα ήθελα όλο το παραμύθι! Μυστικά περάσματα, χάρτες γεμάτοι με γρίφους, κώδικες που δεν μπορείς να σπάσεις εύκολα, δίοδοι και σβησμένα μονοπάτια, πόρτες που κλειδώνουν μόνες τους, σκιές, μαγικές λέξεις. Κι όταν θα μπω στην σπηλιά που φύλαγαν τους θησαυρούς οι σαράντα κλέφτες, δεν θα πάρω τίποτα. Μόνο το άγγιγμα και το ταξίδι και που κατάφερα να φτάσω...

ArtScript: Αυτή τη στιγμή έχετε καταπιαστεί με κάτι καινούργιο; Αν ναι, θα θέλατε να μας δώσετε μια γεύση;

Α. Μαργαρίτη: Πριν ακόμα τελειώσω το Vinsanto, έγραφα ένα εφηβικό μυθιστόρημα φαντασίας. Το είχα τάξει στους μαθητές μου. Το άφησα στη μέση, αλλά πάντα το είχα στο μυαλό μου. Όμως τώρα γράφω ένα αστυνομικό, δυο ιστορίες μυστηρίου, η μία εγκιβωτισμένη στην άλλη. Αισθάνομαι υπέροχα, έχω αγωνία να δω τι θα γίνει στο τέλος! Ευχαριστώ θερμά.

ArtScript: Εμείς σας ευχαριστούμε!

Διαβάστε περισσότερα: <http://artscript-gr.webnode.gr/o-dekalogos/logotechnia/argyro-margariti>